

Sidaamu Dagoomu Qoqqowu
Mootimma
Loosu Dandootenna

Interprizootu Latishshi

Sidaama
2016 M.D. Guma illachishino diru mixo

Ella 30/2015
Hawaasa Sidaama

1. Bitima

Sidaamu Dagoomu Qoqowu Mootimma loosu dandootenna interpirayzootu latishshi biiro uyinoonnisi yawo fulate jaawaatta loosssa kaajjinse loosatenna qarra ikkitanno hajubba badate looso loonsihu gedensaanni babbaxitino loosu hayyonna xiinxallote irkisantino assatenni Handaarratinninna Ejensete loosamanno loossa gutu mixo qixxeessite loosu giddora e'ino.

Biirro uyitanno qara owaante aana baxxino illacha tunge irkonna harinso assatenni hattono uurinshuwatenna Hajo la'annonsa bissa dhuka kaajjishatenni woyyaawinonna lawisha ikkanno haammata guma abbatenni loosu hasidhanno qansootira loosu kaayyo kalanqe dandiinoonni. Konni daafira Biironke uyinoonnise yawo kaima ikkinohu Dagate qarra tirtanno tekinoolojete kalanqe Interpirayizootaho reekkatenni dikko kalaqate woyyaawino miinju lopho abate dandiisanno loossa mixiratenninna diriirsatenni jawa looso loonsoonni.

Biirro loosu kayyo kalaqo handaari, qajeelaanonna qajeelishaano uurinshu dhuku kaajisha handaari, Tekinoolojote reekkonna ekistenshinete owante handaari, Loosiisiraanotenna loosaasinete handaari ,Ogimmate Dandoo Buuxo Ejense nna Sayinsenna tekinoolojete Ejense mittimmatenni haammata loossa loonsoonni.

2015 Diru mixo yannara kaajadonna laafa midaado hatono injonna huluullo badate woyitino jeefo ha'lashshatenninna woyyeessinannita aantano yannara taashshinanniha ikkana,

aantanno yannara tenna hedo giddo worre 2016 M.D guma illachishino mixo titirshunni konni woroonni shishoonni.

2. Gafa Lame;- Akatoommu tittirsha (Situational analysis Sekiterete Akati tittiro (SWOT And PEST Analysis)

Kaajille,Laanfe,Dancha tucceessanna Huluulote titirsha

Giddoyidi Akkati titirsha

Konni deerrinni Sekiterete Giddoyidinna Gobbayidi akkatta yaano Kaajille,Laanfe,Dancha tucceessanna Huluulote titirshsha xawise leellishanoha ikke konni titirshinni sokka gumulsiisate widoonni Sekiterete loosu qarqara gobbayidinna giddoyidi titirshshu akkata kaima assatenni sumuu assino/dandiisisanohanna sumuu assisannokkiha jifisiisannoha gadachote titirshshi shiqanoho.

Titirshshunni afamano gumino Istiratejikawe illachinshoonni furcho kulate mitto kaima ikkatenni owaante aano. Konni kaiminni Sekiterete eesinoonni kaajillinna laanfe loosu amanyooti tantanno,Owaante uyiinanni gari,Mannu wolqa,Massagote ikkadimma,Istiraateje,injeessate,Uurinshaawe budinna Fayinansete horo widoonni kikkinsanniha ikkana Danchu tunceessinna huluulo Polotikawete,Ikonomiyawetenna Dagoomittete Tekinolojennitanna qarqarate hajubba widoonni kikisatenni titirishu aanino garinni shaete shiqinoha ikkanno.

Loosu, dandootenna interipiraa-zootu latishshi Biiro noosi Kaajjilli, Heleelle, Injo&Rakko

Kajille, Laanfe, Dancha tunceessanna huluulote titirshsha

Giddoyidi Akkati titirsha

Kaajjile (Strength)	Laanfe (Weakness)
<ul style="list-style-type: none"> ☐ Federaaletenna Qoqqowu mootimma Birote illacha tugge irkisa; ☐ Massagote qinaanbe heera ☐ Biiro heedhanno mitiimma tidhate albiidinni roortino gaarinni injiissine tantana; ☐ Birote ikkadonna loosoho kakkaoshshu noo mannu wolqa afira; ☐ Sa’u dirrara kalaqantino shiimmaaddu Interpirayzooti rooriidi anga lubbotenoore ikka; ☐ Qoqqowu giddo Dikkote xaadooshshira mereersha ikkitanno quchumma mule-mule afama; ☐ Harancho loosu dikko illachishinonna industurete ekistenshiine qajeelshi owaate Uytanno TVET Kollejuwa heera ☐ Budenke mini-giddo (lawishshaho Waarete mine kalanqe) qeexaalaasine /woy faaraasine kiironsa ajinshe loosu dikkora hosanno assa dandiinanni. ☐ Jawa hirote ikkanno laalcho laashshanno Qoqqowo ikka ☐ Qajeelaano qajeelshu Uurinsha daate assitanno hajo la’anonsa bissa qinaanbe kaajitanni daase 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Hala’ladunni loosireenna saada ce’e heerate ruukkado baatto heera; ☐ Looso hasidhannori damoozunni loonsanni loossa gobbaanni wole loosu kaayyo ajishe la”a; ☐ Fano baatto qarqaru dureeyenninna mootimmatewiinni fajjo adhite loosu giddora e’annokki Investerootinni amadantinota ikka; ☐ Mitto-mittowa interpirayzootu baycho/ijaara wole ho’rora sayse aa&/woyaate wo’naalsha assa (Lawishaho Hawaasi quchumira interpirayzootaho loosu kaayyo kalaqate loosidhino laalcho hirtanno gede haaro dikko mule G+2 ijaari hoowe giddo pilaanete aana lende pilaane loonse 600 kaare baatto ama’note su’minni wole halanyaho uyinoonni) ☐ Albi qoqqowinni hanafante mereeroho uurritino ijaarubba jeefisiisate baajeette amada hooga ☐ Industurete Paarke Latishshi Korporeeshine Widoonni Hanafantino Ijaarubba Jeefisiisa Hooga ☐ Loosu noonsare wodho hiiqqe ‘loosu noonsakkire’ asse filla&loosu giddora eessiisa; ☐ Filote mitiimmara kaimu (basic) qarri Olluu loosu kaayyo kalaqo amaale minna loosonsa garunni

	Kaajjile (Strength)	Laanfe (Weakness)
	<ul style="list-style-type: none"> ❑ Qoqqowu Mootimma Tekinikete Ogimma uurinshubba halashate assitanni noo hixamanyo. ❑ Deerru deerrunku qajeelaanote adho lophitanni daase Mootimma Tekinikete Ogimma Rosunna Qajeelshu tuqisha halashate jawa illacha uyinoonniha ikka ❑ Sekitere Federaletenni Qoqqowu geeshsha tantanno hala'itanni noohanna Uurinshubba yanna yannatenni lexitanni haransa ❑ Goboomu deerrinni Biironke Tekinolojete, Dandootenna Xiinxxalotenna xiinxaawote heewonni umi deerra fulte afaanshu baraarsha afirase ❑ Mootimmatenna Paartete deerrinni loosu kaayyo kalaqo loossara illacha tunge loonsanni hee'nonniha ikka ❑ Loosu Bobbahooshi widoonni haamatu qajeelino seennira Sawuudi arebia hadhe loosu ledo xaadano ijoo kalaqantinota ikka ❑ Qoqqowu deerrinni ijaarubbate illacha tunge loonsanniha ikkase ❑ Loosoho ijiitanno loosu basse heera 	<p>loosa hooga</p> <ul style="list-style-type: none"> ❑ Manaaddanna Mereerima Interpirayzootira/ woy industuralistootira 2 milloone birri ajjanno liizete maashine shiqi shshanno faynaasete uurrinsha hooga; ❑ Laafu suuqote rosichi heera; ❑ Galo Asale Qolsiisate dhuki laafa ikka; ❑ Ligoote womaashsha shiqishate dhuki ajinoha ikka; ❑ Qoqqowinkehu hirote amanyooti interpirayzoota horaameeyye assannoha ikka hooga; ❑ Hodhishshu uduunni anje heera ❑ Owaantenke qoqqowoho baalawa iilishahate dhuku anje heera ❑ Industirete Ekisitenshiine irko Owaante offolitino Istaandarde bikini guma abba hooga ❑ Tekinikete Ogimma rosunna qajeelshu uurinshubbanna Ikoote loosu kifila wo'mante woradaranna quchumara tuqinoha ikka hooganna tantanama hooga ❑ Sekiterete hunda noo wo'mante Kollejubbara Baxxitino hassatto noonsa qansootira ikkadu garinni injoo kalaqa hooga

Dandiinanninna jiffano Akkata

Dandiinanni Akkata = Kaajjile + Dancha tunceete	Jifano akkata = Laanfe + Huluulo (Threats)...
---	---

Injoo (Opportunity)

- Jajjabbanna Mereerima Industurete Paarkuwa heera;
- Qoqqowinke Agro-ekooloojje loosireenna saada ce"egalate injiitinota ikkase dancha kaayyo ikkitanno.
- Babbaxxitino owaantenni loosu kaayyo kalaqate buicho ikkitanno kalaqamunna maannu loosino turizimete ikkitanno dargubbanna Babbaxxino budu jiro no daga teesso ikka (hano, faaro, qeexaala, layye, hayye, sunuuna, weeddo, nashuute,...)
- Qoqqowinke giddo Ijaaruunna Gexa-gexete loossara ikkitanno kalaqamu Shiilla heera
- Qoqqowu giddo Manaaddu, mereerimanna jajjabba manifakicheringete industurra hala'litanni hara.
- Kuriuu Industurete Paarkuwi Sidaami giddo heera loosu kaayyo kalaqate noonsa injoo gobbaanni SIDAAMU baatto (geography) kalqeete egesiissannoreeti! Wole ragaanni Daa"attotenna gangalaataho Dadhinannite (Tourism Destination)
- Dikkote waagi lexxo lexxitara dandiitanno
- Diilallote Gade Soorro; heedhara dandiitanno
- Woradu nete baatooshe yannate baata hooga
- Caabbichunna networkete murmurama kalaqama dandiitanno
- Qajeelitinno loosu ogeeyye dargunni darga tarabbara dandiitanno
- Tophiyu telekoome widoonni kaimu latishshi widoonni rahinoha gatamarshu looso loosa hoogara dandiitanno
- Woradate taje rahe daa hooga dandiitanno
- Sekiterete loossa amandoonni garinni loosate baajeetete anje heera dandiitanno.
- Kollejjubate giddo qajeelshu aanna noo baxxitino hassatto noonsa qajeelaanora hasi'noonni garinni xintu latishshu loossa loosate woxu injoo heera dandiitanno
- Loosu kaayyo kalaqo amandoonni mixo garinni jeefisate woradatenna Quchummate hajo la'anno bissa irko ajara dandiitanno.

Dandiinanni Akkata = Kaajille + Dancha tunceete	Jifano akkata = Laanfe + Huluulo (Threats)...
<p>) Injoo (Opportunity)</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Industurrate Laalchi Hala'lanni Daa (ManaaddatenninnaMereerima Manufakcheringete Industirenni Calla Sonkoonni Laalchi Bikkanna Afi'noonni Eo) ▪ Haaruuddu investimeentete annuwi qoqqowonke faajjete doodhite dagganni afama; ▪ Babbaxxitino mootimmaame ikkitinokki uurrinshuwi qoqqowonke higge bobbakkanni afama; ▪ Qoqqowinke Addis Ababaho mule noohaikka (dikkote xaadooshshe injoote); ▪ African Trans 4 Highway Qoqqowonke lamewa beekke sa'anno ikka qoqqowinke baattote ofolla lophote illacha tunganni assanno (strategic geo-functionality) <p>86% Baattote Danninni Oromiyu Qoqqowi ledoo xaadanno qoqqowo ikka</p>	<ul style="list-style-type: none"> □ Xaa nooti Birote tantano soorantara dandiitanno □ Tekinoloojete reekko uduunni diiko lexxitara dandiitanno

Ajuuja

“Ikkado Mannu jiro; Injiinonna ammanchiishanno loosu kaayyo wo’mitino qoqqowi kalaqameenna la”a”

Sokka

Dikko illachishino Dandoote latishsha leellanno assine; Injiinonna ammanchiishanno loosu kaayyo kalaqatenni; Guutino jireenya buxisiisatenni;Qansoota taasho noose horaameeyye assa.

Sirnya

- ❖ Ammanamooshshu
- ❖ Taashshanchimma
- ❖ iillishaanchimma
- ❖ Isilanchimma
- ❖ Xawadimma
- ❖ Xa'mamooshshu

3. Gafa shoole:-Sekiterete hexxo,jeefubba,Qara qara loossa,illachu raga,

Sekiterete hexxo

Ikkadimma nooha,Kakkaoshu noosiha, looso kalaqate qixxaawinohanna soorroto ledo umosi taashira dandaanno mannu wolqa kalaqatenni hattono Gobbate Inoveshinete/kalaqate xiinxallonna Tekinolojenna Dijetaale Ikonome dhuka kalaqe Tekinolojete induustirubba, Industirete coichimma kalaqe laalichunna heewisamme woyyeesse Gobbate, dagoomitetenna Ikonomete lopho rahisate.

loossa jeefinsanni yanna (Action plan)nna gumulshshu baajeete

Gafa Onte;- Harunsotenna keenote amanyooote xawisa

Harunsote amanyoote

Keenote Amanyoote

Timo 1: Qansootaho miinju horaamimma lossa

Looso hasidhanno qansootira, dagoomahonna hajo Dagate millimillo 303,925 noowinni 319,121 iillisha. Looso hasidhanno wedella filo 70,152 iillisha. Hegeraamu loosinni kaayyo kalaqa 56,152 noowiinni 61,152 iillisha.

Timo 2: Interipirayizootaho mootimmate irko lossa

Interipirayizootaho dikko xaadisatenni afamino birri 315,359,088 noowiinni 307,789,810 iillisha.Interipirayizootu suuqo mileeletenni 100,697,144 noowiinni 116,77,071 iillisha. Interipirayizootaho liqoo shiqisha 154,122,762 noowinni 162,000,000 iillisha. Interipirayizoota liqoo qolisiisa 117,684,974 noowinni 146,611,781 iillisha.Interipirayizootaho uulla shiqisha 450 hekitaarenni 25

hekitaare shiqisha. Sheede shiqisha 186 noowinni 210 iillisha. Interipirayizootaho shallago diriirsa kiir 4,064 noowinni 10,200 iillisha. Interipirayizootaho Odiitete owaante afidhanno assa 2,252 noowiinni 6,800 iillisha. Interipirayizootaho Deeru reekko assa 2,036 noowiinni 2,199 iillisha. Dancha rosichonsa bandoonni Interipirayizooti 12 noowiinni 59 iillisha. Dancha rosichi wolootu interipirayizootira illanno gede assinoonni 12 noowiinni 120 iillisha. Mittu Mereershira uyinanni owaante woyyaabbinnotanna rakkinnota ikkitanno gede uduunnu kaa'lo aa 85 noowiinni 112 iillisha. Kaajinshoonita 1tu10 neteworke Galo Interipirayizoota kiir 5,420 0 noowiinni 5,480 iillisha. Kaajjaashoonita Galo Interipirayizootunniha coichu laalchu gaamo kiir 1,380 noowiinni 5,480 iillisha. 1 tu 10 networkenni hanqafantinno Haaro interipirayizoota kiir 3,600 noowiinni 3,630 iillisha. Uurinsoonnita Haaro laalchu co'ichimma gaamo kiir 1,252 noowiinni 1,258 iillisha.

Timo 3. Interipirayizootu miillaranna Ogeeyyete dhuku dhaambe lossa.

Woradu borrote mini sooreeyyerranna Ogeeyyera kirotenni 450 qajeelsha aa. Qajeelshaanote Issete senseletete qajeelsha 90 ,PBL 130 ,Methology qajeelshaanote 60,Danddote foonqe 200 qajeelsha aate mixo amandoonni.

Timo 4: Doogimale Mannu Taraawo Lainohunni Reqeccimma Ajisha

Doogimale mannu taraawo gargarate addi addi hayyo horonsi'ne dagate hedo cu'misiisoonni 83,328 noowiinni 109,120 iillisha. Doogimale loosaasinet dorishshanna bobbanke uyitanno bissa aana adhinoonni qoricha 70 % noowiinni 100% iillisha. Doogimale manu taraawo gargarate woraddate/qachummate Uurinsoonni giwirie-hayile 3 uurrisa. Safaraancho wonshitinno gobbate giddooyidi hallanyu loosonna loosaasine xaadissanno ejensooti fajjo 53 noowiinni 63 iillisha. Loosonna loosaasine xaadissanno Ejensootira ogimmate ikadima aana assinoonni irkonna haruniso doyicho 55 noowiinni 67 iillish. Gobbate gobbayidi loosu bobbahishshi owaante aate balaxote fajjora ikkadimma buunxoonni hallanyu ejense 1 noowa keeshshiisha. Dartaho reqeci yitinorira Assinoonni irkonni umonsa

dandiitanno qansooti 66 noowiinni 80 iillisha. Doogimale mannu taraawo hoolate rosu minna giddo Uurinsooni kibebubba 12 noowiinni 20 iillisha. Dartunni higganno qansichoota haaratenni maareekkiinonni taje 43% noowiinni 52% iillisha. Latishshu uurinshshubba giddo diriirisinonni Lami-waaxonnita loosu aani mitiimmanna dagoomu amaale amanyote 30% noowiinni 56% iillisha.

Timo 5 : Dagoommitete amaale loosu bayichi mittimma amanyote kajjishanna halaasha Loosisiiranotenna Loosasiinete mammaara 120 noowinni 132 iillisha. Loosiisiraanotenna loosaasinete dooramino quchumira uurrisonita uurinshu gumulshu borde 1 noowinni 2 iillisha. Sumuu yaate shiqqino yekeeramme muro 85% noowiinni sasi-waxote amanyootinni 100% iillisha. Loosisiiranotenna loosaasinete maamari mereero assinoonnita mittimma sumuumme loossa 100% keeshshiisha. Mittimma hasaawi heettishshira Assinoonni ogimma irko owaante 73% noowiinni 100% iillisha. Latishshu uurinshshubba giddo loosiisanonna loosaasinete mereero gibbo kalaqantanokki gedenna qalaqanturono lami-waxote sumuu assate 75% noowiinni 90% iillisha.

Timo 6: Loosu akkati qorqorshi owaante halashsha Ogimma keeranchimmana fayyimma umi deerrinni qorqorsha assinoonni Latishshu uurinshshuba 54 noowiinni 65 iillisha. Layinki deerri loosu akati qorqorsha Assinoonni uurinshshuba 1,150 noowiinni 1,392 iillisha. Woraddatenna Quchumma qaaquulle wolqate gawajjo gargaroonni Uurinshshuba 167 noowiinni 202 iillisha. Wolqa gawajjo gargarate maatensa ledi xaadinsoonni Qaaquulli 122 noowiinni 148 iillisha. Ogimma keeranchimmana fayyimma loosu amanyote diriirisinonni loosu Latishshu uurnishshubba 54 noowiinni 65 iillisha. Uurinsooni Lami-waxote Ogimma keeranchimmatena fayyimma komite Uurinshshuba 37 noowiinni 45 iillisha. Loosu aani dano gargarate rosichu borro qixxeesatenni massagote qaalle horonsi'ratenni ogimma keeranchimmana fayyimma barra ayirissa.

Timo 7: Tekinikete Ogimma rosunna qajeelshu hasiishsha, isilanchimma, taaashimmanna iillishonna buuxa Mootimmate madawanya Galo qajeelaano 10990 adha . Hallanyu uurrinshuwa Madawanya qajeelaano Galo adho 10386 adha. Mootimmate Haaro qajeelaano adho 4536 noowiinni 4990 iillisha . Hallanya haaro qajeelshaano adho 3896 noowiinni 4286 iillisha . Xaphooma Mootimmatenitanna halanyunnita galo madawanya qajeelaano 21376 adha. Xaphoomu Mootimmatenitanna halanyunnita haaro madawanya qajeelaano adho 8432 noowiinni 9276 iillisha . Dikko illachishino harancho yanna qajeelsha adhitino qajeelaano 39,640 noowiinni 43,604 iillisha. Dikko illachishino qajeelsha adhitino Qaddo baatto loosidhe galtinori 20,000 noowiinni 22,000 iillisha. Madawanyanna harancho yanna qajeelsha adhitino baxxitino hasatto noonsari 639 noowiinni 703 iillisha. ICT xintu latishshi wo'mitinonsa kolleejubba 6 noowiinni 11 iillisha. Halamate qajeelsha uyitanno Jajjabba Industirubba 42 noowiinni 46 iillisha. Halamate qajeelsha uyitanno mereerima Industirubba 120 noowiinni 132 iillisha. Halamate qajeelsha uyitanno manaaddanna shimammaadda Industirubba 192 noowiinni 211 iillisha. Industerubbate ledo halamate qajeelsha afidhino qajeelaano 79% noowiinni 90 % iillisha. Baxxitino hasatto(bissu xe'ne) noonsa qansootira kalanqoonni injo 56% noowinni 62% iillisha. Qajeelaanote amaaletenna torbu owaante (Vocational guidance and counseling) uyitanno uurrinshubba 11 noowinni 13 iillisha. Mootimmannita kolleejubba uurrinsha 11 noowiinni 13 iillisha. Mashiinerubbatenni wonshinoonni work shopubba uurrinshubba 70% noowiinni 77% iillisha. Qixxaabbinooti dikko illachishino harancho yanna qajeelshu prograame kiirto 10 noowiinni 15 iillisha. Birote deerrinni assinoonni dikkote hasatto xiinxallo 1 loosa .Meentu massagaano beeqqo kolleejete deerrinni 15 % noowiinni 23 % iillisha. Meya qajeelshaano beeqqo 22 % noowiinni 25% iillisha. Tekinikete ogimma rosunna qajeelshu amanyooti giddo lophitino massagaano 100% keeshshisha. Pooli tekinike kolleejubba 2 noowiinni 5 iillisha. Fajjo afidhino halanyu uurrinshuwa 46 noowiinni 50 iillisha.

Timo 8: Tekinikete Ogimma rosunna qajeelshu uurrinshanniha dhuku dhaaboonyotenna ikkadimma bowirsa. woyyaabbinoti qajeelshaanotennna qajeelaanote waaxo (Standard) 1:20 iillisha . Qajeelshaano harancho yanna qajeelsha adhinori 190 noowiinni 250 iillisha. A deerri /2nki digire/ rosu kaayyo afidhino qajeelshaano 22 noowiinni 32 iillisha. Giddo eo baajeetete qeecha kolleejuwate 10% iillisha.

Timo 9: Tekinikete Ogimma rosunna qajeelshi Dagoomittete beeqqo, Industirete extenshine Owaante kaajjisha 4,430 Galo interprayiizootira Industirete ekisiteenshiine owaante aa. 22,151 galo interpirayizooti miillara Industirete ekisiteenshiine owaante aa. Deerra 4 ogeessa (master crafts man/woman) massagantanno interprayizootira irko aate 144 noowiinni 159 iilisha . wo'ma irko afidhino **haaro** interprayiizza 1,753 noowiinni 1928 iilisha. wo'ma irko afidhino **haaro** interprayiizooti miilla 9,981 noowiinni 10979 iilisha

Timo 10: Tekinikete Ogimma rosunna qajeelshi kalaqotenna Tekinolojete reekko lossa Qoqqowu deerrinni seeda Isseeti-senselete loonsonni sanade 10 noowiinni 13 iillisha. Marro qolle woyyeessinoonita shota Isseeti-senselete kiirotenni 27 noowiinni 33 iillisha. Haaro qixxaabbino shota Isseeti-senselete kiirotenni 40 noowiinni 48 iillisha. Gobbate Giddo Egenno,Dandoonna Tekinolojete Xinxallo Sanade 1 noowiinni 4 iillisha. Qixxaabbino sanade garinni qajeelshaanote hinkiilantino tekinooloje 99 noowiinni 120 iillisha. Interprayzootaho reekkantino tekinooloje 80 noowiinni 97 iillisha. Batisaanno interprayiizotinni shiqqino tekinoolojubba 590 noowiinni 649 iillisha. Industirete ekisiteenshiine owaantenninna tekinoolojete reekkonni kalaqantino jiro 14.62 miloone 16.082 miloone iillisha. Uurrinshuwate xiinxallotenna tekinooloje latinsanni uurrinshuwa (incubation centers) 1noowiinni 5 iilisha. Qoqqowu deerrinni Tekinolojete, Dandootenna xiinxalotenna xiinxawote heewonna reqecco 1 hinge harisa.

Timo 11: Qajeelaanote dandoonna ikkadimma buuxate kaajjadonna suwashsho keenote amanyoote diriirsanna kaajjishsha 1,323

Mereerimanna shiimmaadda indusitirrara qaxarante loossanno ogeeyye ikkadimmakeenatenni buuxa. **20,000** Qaddo baatto loosidhe galtinotinori ikkadimma keenatenni buuxa. Madawanya prograame qajeelaano **32,247** keenatenni dandoonsa buuxa. Dikko illachishino harancho qajeelsha jeeffisssinore **21,802** qajeelaanoikkadimma keenatenni buuxa. **455** shiillaaddanna manaadda interipirayizooti miilla ikkadimma keenatenni buuxa

Timo 12: Keenote owaante amanyooti iillishsha/tuqishsha halashsha. 20

keenote massaari ledote vershiine qixxeessanna woyyeessa. 30 haaro keenote massaara babbaxxino ogimma daninninna deerrinni qixxeessa. 100% keenote islanchimma agarisiisate dijitaale keeno uyitanno keenote mereershuwa kalaqa. 1 (mitte) keenote loosi aana xiinxallotenna xiinxawote looso loosa

Timo 13: Rosunna qajeelshu islanchimma agaratenna kaajjishate ikkado

uduunnu shiqo wonshate looso lossa Keenote owaante 27 noo wiinni **33**woradi/Quchumu gashshootira iillisha. 12 haaro keenote uurrishubbara keenote mereershimma fajjo aa. 80 galo ogimmate keenaanora keenaanchimmate fajjo haaroonsa. 25 keenote mereershuwara keenote mereershimma fajjo haaroonsa. 28 ogimma daninna deerrinni keenote fajjo aa. 127haaro Industirete keenaano kalaqa. Ikkadimmansa keenotenni buunxoorni keenaanora 25,659orijinaale sertifikeete tuqisa

Timo 14: Ikkadonna gumaame owaante aate dandiississanno uurrinsha

kalaqa Ikkadimmate buuxo,Daddalu fajjonna owaante haaroonsi'ra dandiitino ICT handaarinni daddalu aana noo daddalaano 80 fajjo aa. Induustirete giddo loonse leellishate rosicho adhitino Uyiniverisitete /TVET uurrinshi 42 rosaano rosicho aa. Istandardete garinni uurrinsooni inkubeshiinete mereersha 1 uurrissa. Istandardete garinni uurrinsooni Saynsete kaffe mereersha 1 uurrissa. Istandardete garinni rosu minnara uurrinsooni Sayinsetenna tekinoolojete kiwawe 15 uurrissa. Istandardete garinni uurrinsooni

gatamarshunna qajeelshu mereersha luurrissa. Sayinsetena teknioloojete lamala 20 rosu minnara ayirisa. Istandardete garinni uduunnu irko assineenna woyeesidhino 15 sayinisetenna teknioloojete kiwewaate. ICT Handaarinni inkubeshinete tantanante loosu giddora e'ino haaro hallanya interpirizoota 4 eessa. Istandardete garinni uduunnunni wonshineenna kaajjitinno inkubeshinete interpirizoota 3 Kaajjisha. Gatamarante owaante uytannokki IKOOTE uduunne Ministerete loosu mini ledo halamme hunnoonni (e-waste) 143 gamba assa.

Timo 15: Dagoommitete Dijitaale Teknoloje horameeyyimma lossa

Uurrinshubbate latinsooni siysitemubba 2 latisa. Uurrinshubbate latinsonni weebsayitubba 8 latisa. Taje Soorriate latinsooni Portaaloota 1 latisa. Keeraanchimma /Cybersecurity/ agare gashinonni weebsayitubbanna siysitemubba 9 agara. IKOOTE uduunnira Ispesfikashine sanadubba 40 qixxeessa. IKOOTE uduunnira Ispesfikashine sanadubba 85 tuqisa. IKOOTE uduunnira Ispesfikashine sanadubba tekniikaale keenno 85 assa. IKOOTE uduunne tekniikaale keenno assine 640 haara. Net workete xintu latishi dizayne 35 uurrinshara qixxeessa. Softiwerete latishira siysitem rikayrimentete ispesfikeeshiine loonsooninsa 2 uurrinshubbara qixxeessa. Qoxeessu Neeteworke/LAN/ 35 Mootummate loosu minna diriirsa. Dagoomu mashallaqete mereershubba 4 uurrisa. Dagoomu mashallaqete mereershubbara e'inno interpizooti 4 eessa. Istandardete garinni deerransa woyeesinoonninna kaajjinshoonni galo dagoomu mashallaqete mereershubba 4 kaajjisha.

Timo 16: Gumaamo ikkitino Teknoloje hardweeerenna soteweere iillisho

lossa Halammetenni haaro buqqeete loosira afamooshe afidhino hallanyotanna uurrinshubba 5 afamoosha aa. kalaqu loosu jawaachishate asiinonni heewonna afanshshu amanyoote 1 hinge assa. Woradaneetete safote latishsa illinshoinni uurrinshubba 2 loosu. Hedewelicho qorqosha asiinonni carara buriqisano uduune 17 qorqorsha assa. Caarara burqisanno uduunne horosirate fajjo afidhinonna haaron sidhinno uurrinshubba 15 fajjo

afidhanno gede assa. Sooftiweerenna Hardiweerote gatamarsha assinoonni IKOOTE uduunni 1300 gatamara. Viidiyo konforaanse owaante horameeyye ikkitino 12 uurrinshubba. Viidiyo konferaansete owaante aatenni fulo ikkatenni gatinsoonniha mootimmate 2,000,000 woxe gatisa. Worroonni istaandaarde garinni buuxante borreessantino domane name system (DNS) nna Host assinenna owaante uyitanni noo webisayitubbanna systemubba 9 loosa.

Timo17: Xiinxallote iillo lossa Qixxeesinoonni informeshiine tekinooleje da”atotena, baazaare, paanaalete hasaawu battala 1 assa. 1 (mitte) keenote loosi aana xiinxallotenna xiinxawote looso loosa

Timo 18: Haanja TVET looso kaajjisha.

TVET Uurrinshubbara 50% caalu haqqe, gibbete Biinfilile /Landscape / Coicha qajeelshu qarqara 100% iillisha. Laaltanno haqqe latisanna Kaasantino haanja kaasho qarqarrena shuqunne 100% lossate mixo amandoonni.

Timo 19 Irkonna harunsote loosi amanyoote kaajjinshe gumulloonni.

Giddooyidi irkonna harunsote looso dayirekitoreetubba chekilistetenni 4 marro keene filiqqishsha aa. Bocu boci diri giddo mitte hinge jawaatanna kaajjado irikotenna harunsote looso loonsoonni. Irkonna harunsote loosi aana leeltino jawaantenna foonqe aana 4 filqqishsha uyinoonni. Bocu boci diri giddo mitte hinge jawaatanna kaajjado irikotenna harunsote looso loonsoonni. Irkonna harunsote loosi aana leeltino jawaantenna foonqe aana 4 filqqishsha uyinoonni.

**Sidaamu Dagoomu Qoqqowi Mootimma Loosu Dandootenna Interpirayzootu latishshi biiro 2016 M.D.
diru mixo**

Loossate Dana	2015M.D Kaima	2016 M.D. mixo	umi boco	laynki boco	saiki boco	shoolki boco
Looso hasidhanno qansootira, dagoomahonna hajo la'annosa bissara baqkeenya kalanqoonni beeqqaano kiirotenni	303,925	319,121	79,780	79,780	79,780	79,780
Filloonni Looso hasidhanno qansoota kiirotenni	-	70,152	17,538	17,538	17,538	17,538
Babbaxxitino mootimmatenna Mootimma ikkitinokki Uurrinshuwaranna Mittimmate maamarawa looso kalanqoonninsa qansooti kiir	58,168	61,152	15,288	15,288	15,288	15,288
Interipirayizootaho dikko xaadisatenni afamino birri	315,359,088	307,789,810	76,947,453	76,947,453	76,947,453	76,947,453
Interipirayizootu suuqidhino birri mileeletenni	100,697,144	116,377,071	29,094,268	29,094,268	29,094,268	29,094,268
Interipirayizootaho shiqisha liqoo mileeletenni	154,122,762	162,000,000	40,500,000	40,500,000	40,500,000	40,500,000
Interipirayizoota qolisiinsoonni liqoo	117,684,974	146,611,781	36,652,945	36,652,945	36,652,945	36,652,945

qmileeletenni						
Interipirayizootu Debuubi kapitale fayinaansenni shiqino uduuni kirotenni	-	60,000,000	15,000,000	15,000,000	15,000,000	15,000,000
Interipirayizootaho shiqqino uulla hekitaarete.	450	373	93	93	93	93
Interipirayizootaho shiqqino sheede kirotenni	186	210	53	53	53	53
Interipirayizootaho shallago diriirsinoonni kiiro	4,064	10,200	2,550	2,550	2,550	2,550
Odiitete owaante afidhino Interipirayizooti kiiro	2,252	6,800	1,700	1,700	1,700	1,700
Deeru reekko assinoonni Interipirayizooti kiiro	2,036	2,199	550	550	550	550
Dancha rosichonsa bandoonni Interipirayizooti kiiro	12	59	15	15	15	15
Dancha rosichi wolootu interipirayizootira illanno gede assinoonni kiiro	12	120	30	30	30	30
Mittu mereershi owaante uurrinsoonni mereershi kiiro	85	112	28	28	28	28

Deerransa bandoonni mittu mereershi owaante uyitanno uurinsha kirotenni	85	34	9	9	9	9
Galo interipirayizoota kaajjishatenni loonsanni loossa		5,480	1,370	1,370	1,370	1,370
uulla shiqisha hekitaretenni		25	6	6	6	6
Sheede shiqishatenni kirotenni		85	21	21	21	21
liqoo shiqishatenni birrunni		40,000,000	10,000,000	10,000,000	10,000,000	10,000,000
shallago diriirsatenni kirotenni		1,876	469	469	469	469
Odiitete owaante kirotenni		1,214	304	304	304	304
dikkote owaante birrunni		75,568,321	18,892,080	18,892,080	18,892,080	18,892,080
dikko illachinsho qajeelsha shiqisha interipirayizete miilla kiironni		12,430	3,108	3,108	3,108	3,108
deerru reeko assa kirotenni		756	189	189	189	189
dancha lawisha bada interipirayizete Kiironni		60	15	15	15	15
dancha lawisha iillisha interipirayizete kiironni		134	34	34	34	34

Kaajishoonita 1tu10 neteworke Galo Interpirazoota kiiro	5,420	5,480	1,370	1,370	1,370	1,370
Kaajjaashoonita Galo Interipirayizootunniha coichu laalchu gaamo kiiro	1,380	548	137	137	137	137
1 tu 10 networkenni hanqafantinno Haaro interipirayizoota kiiro	3,600	3,630	908	908	908	908
Uurinsoonnita Haaro laalchu co'ichimma gaamo kiiro	1,252	1,258	315	315	315	315
Woradu borrote mini sooreeyyeranna Ogeeyerara kirotenni 450 qajeelsha aa.		450	113	113	113	113
Qajeelshaanote Issete senseletete qajeelsha 90		90	23	23	23	23
PBL 130		130	33	33	33	33
Methology qajeelshaanote 60,		60	15	15	15	15
Danddote foonqe 200 qajeelsha aate mixo amandoonni.		200	50	50	50	50
Interpraizootaho dikkote hasatto irkora assinoonni xiinxallo kiiro		1	0	0	0	0

Hedote foonqe wonshate Qixxaabbino Tekinlojete Isilancho xiinxallote sanade kirotenni	1	1	0	0	0	0
Doogimale mannu taraawo gargarate addi addi hayyo horonsi'ne dagate hedo cu'misiisoonni	83,328	109,120	27,280	27,280	27,280	27,280
Doogimale loosaasinete dorishshanna bobbanke uyitanno bissa aana adhinoonni qoricha	70	100	75	80	90	100
Doogimale manu taraawao gargarate woraddate/qachummate Uurinsoonni giwirie- hayile 3 uurrisa		3	1	1	1	1
Safaraancho wonshitinno gobbate giddooyidi hallanyu loosonna loosaasine xaadissanno ejensooti fajjo 53 noowiinni 63 iillisha	53	63	16	16	16	16
Loosonna loosaasine xaadissanno Ejensootira ogimmate ikadima aana assinoonni irkonna haruniso doyicho 55 noowiinni 67 iillish	55	67	17	17	17	17

Gobbate gobbayidi loosu bobbahishshi owaante aate balaxote fajjora ikkadimma buunxoonni hallanyu ejense 1 noowa keeshshiisha			-	-	-	-
Dartaho reqeci yitinorira Assinoonni irkonni umonsa dandiitanno qansooti 66 noowiinni 80 iillisha	66	80	20	20	20	20
Doogimale mannu taraawo hoolate rosu minna giddo Uurinsoonni kibebubba 12 noowiinni 20 iillisha.	12	20	5	5	5	5
Dartunni higganno qansichoota haaratenni maareekkinoonni taje 43% noowiinni 52% iillisha	43		-	-	-	-
Latishshu uurinshshubba giddo diriirisinoonni Lami-waaxonnita loosu aani mitimmanna dagoomu amaale amanyote 30% noowiinni 56% iillisha			-	-	-	-

Loosiiranotenna Loosasiinete mammaara 120 noowinni 132 iillisha	120	132	33	33	33	33
Loosiisiraanotenna loosaasinete dooramino quchumira uurrisonita uurinshu gumulshu borde 1 noowinni 2 iillisha	1	0	-	-	-	-
Sumuu yaate shiqqino yekeeramme muro 85% noowiinni sasi-waxote amanyootinni 100% iillisha	85	100	75	80	90	100
Loosiisiranotenna loosaasinete maamari mereero assinoonnita mittimmate sumuumme loossa 100% keeshshiisha		100	75	80	90	100
Mittimmate hasaawi heettishshira Assinoonni ogimmate irko owaante 73% noowiinni 100% iillisha	73	100	75	80	90	100
Latishshu uurinshubba giddo loosiisanonna loosaasinete mereero gibbo kalaqantanokki gedenna qalaqanturono	75	90	75	80	85	90

lami-waxote sumuu assate 75% noowiinni 90% iillisha						
Ogimmate keeranchimmana fayyimma umi deerrinni qorqorsha assinoonni Latishshu urrinshshuba 54 noowiinni 65 iillisha	54	65	16	16	16	16
Layinki deerri loosu akati qorqorsha Assinoonni urrinshubba 1,150 noowiinni 1,392 iillisha	1,150	1,392	348	348	348	348
Woraddatenna Quchummate qaaquulle wolqate gawajjo gargaroonni Urrinshubba 167 noowiinni 202 iillisha	167	202	51	51	51	51
Wolqa gawajjo gargarate maatensa ledo xaadinsoonni Qaaquulli 122 noowiinni 148 iillisha	122	148	37	37	37	37
Ogimmate keeranchimmana fayimmate loosi ammanyote dirirsinoonni looso	54	65	16	16	16	16

Latishshu uurnishshubba 54 noowiinni 65 iillisha						
Uurrinsoonni Lami- waxote Ogimma keeranchimmatena faymmate komite Uurinshubba 37 noowiinni 45 iillisha	37	45	11	11	11	11
Mootimmate madawanya Galo qajeelaano 10990 adha		10,990	2,748	2,748	2,748	2,748
Hallanyu uurrinshuwa Madawanya qajeelaano Galo adho 10386		10386	2,597	2,597	2,597	2,597
Mootimmate Haaro qajeelaano adho 4536 noowiinni 4990 iillisha	4536	4990	1,248	1,248	1,248	1,248
Hallanya haaro gajeelshaano adho 3896 noowiinni 4286 iillisha	3896	4286	1,072	1,072	1,072	1,072
Xaphooma Mootimmatenitanna halanyunnita galo madawanya qajeelaano 21376 adha		21376	5,344	5,344	5,344	5,344
Xaphoomu Mootimmatenitanna halanyunnita haaro madawanya qajeelaano	8432	927	232	232	232	232

adho 8432 noowiinni 9276iillisha						
Dikko illachishino harancho yanna qajeelsha adhitino qajeelaano 39,640 noowiinni 43,604 iillisha	39,640	43,604	10,901	10,901	10,901	10,901
Dikko illachishino qajeelsha adhitino Qaddo baatto loosidhe galtinori 20,000 noowiinni 22,000 iillisha	20,000	22,000	5,500	5,500	5,500	5,500
Madawanyanna harancho yanna qajeelsha adhitino baxxitino hasatto noonsari 639 noowiinni 703 iillisha	639	703	176	176	176	176
ICT xintu latishshi wo'mitinonsa kolleejubba 6 noowiinni 11 iillisha	6	11	3	3	3	3
Halamate qajeelsha uyitanno Jajjabba Industrirubba 42 noowiinni 46 iillisha	42	46	12	12	12	12
Halamate qajeelsha uyitanno mereerima Industrirubba 120	120	132	33	33	33	33

noowiinni 132 iillisha						
Halamate qajeelsha uytanno manaaddanna shimammaadda Industirubba 192 noowiinni 211 iillisha	192	211	53	53	53	53
Industerubbate ledo halamate qajeelsha afidhino qajeelaano 79% noowiinni 90 % iillisha	79	90	82	86	87	90
Baxxitino hasatto(bissu xe'ne) noonsa qansootira kalanqoonni injo 56% noowinni 62% iillisha	56	62	58	59	60	62
Qajeelaanote amaaletenna torbu owaante (Vocational guidance and counseling) uytanno uurrinshubba 11 noowinni 13 iillisha	11	13	3	3	3	3
Mootimmannita kolleejubba uurrinsha 11 noowiinni 13 iillisha	11	13	3	3	3	3
Mashiinerubbatenni wonshinoonni work shopubba uurrinshubba 70% noowiinni 77% iillisha	70	77	72	73	75	77

Qixxaabbinoጥi dikko illachishino harancho yanna qajeelshu prograame kiirō 10 noowiinni 15 iillisha	10	15	4	4	4	4
Birote deerrinni assinoonni dikkote hasatto xiinxallo 1 loosa			-	-	-	-
Meentu massagaano beeqqo kolleejete deerrinni 15 % noowiinni 23 % iillisha	15	23	17	19	20	23
Meya qajeelshaano beeqqo 22 % noowiinni 25% iillisha	22	25	23	24	25	25
Tekinikete ogimma rosunna qajeelshu amanyooti gidጥo lophitino massagaano 100% keeshshisha		100	75	80	90	100
Pooli tekinike kolleejubba 2 noowiinni 5 iillisha	2	5	1	1	1	1
Fajjo afidhino halanyu uurrinshuwa 46 noowiinni 50 iillisha	46	50	13	13	13	13
woyyaabbinoጥi qajeelshaanotennna qajeelaanote waaxo (Standard) 1:20 iillisha			-	-	-	-

Qajeelshaano harancho yanna qajeelsha adhitinori 190 noowiinni 250 iillisha	190	250	63	63	63	63
A deerri /2nki digire/ rosu kaayyo afidhino qajeelshaano 22 noowiinni 32 iillisha	22	32	8	8	8	8
Giddo eo baajeetete qeecha kolleejuwate 10% iillisha			-	-	-	-
4,430 Galo interprayiizootira Industurete ekisiteenshiine owaante aa		4,430	1,108	1,108	1,108	1,108
22,151 galo interpirayizooti miillara Industurete ekisiteenshiine owaante aa		22,151	5,538	5,538	5,538	5,538
Deerra 4 ogeessa (master crafts man/woman) massagantanno interprayizootira irko aate 144 noowiinni 159 iilisha	144	159	40	40	40	40
wo'ma irko afidhino haaro interprayiizza 1,753 noowiinni 1928 iilisha	1,753	1928	482	482	482	482

wo'ma irko afidhino haaro interprayizooti miilla 9,981 noowiinni 10979 iilisha	9,981	10979	2,745	2,745	2,745	2,745
Qoqqowu deerrinni seeda Isseeti-senselete loonsonni sanade 10 noowiinni 13 iilisha	10	13	3	3	3	3
Marro qolle woyyeessinoonita shota Isseeti-senselete kiirotenni 27 noowiinni 33 iilisha	27	33	8	8	8	8
Haaro qixxaabbino shota Isseeti-senselete kiirotenni 40 noowiinni 48 iilisha	40	48	12	12	12	12
Gobbate Giddo Egenno,Dandoonna Tekinolooje Xinxallo Sanade 1 noowiinni 4 iilisha	1	4	1	1	1	1
Qixxaabbino sanade garinni qajeelshaanote hinkiilantino tekinooleje 99 noowiinni 120 iilisha	99	120	30	30	30	30
Interprayzootaho reekkantino tekinooleje 80 noowiinni 97 iilisha	80	97	24	24	24	24

Batisaanno interprayiizotinni shiqqino tekinooloojubba 590 noowiinni 649 iilisha	590	649	162	162	162	162
Industurete ekisiteenshiine owaantenninna tekinolojete reekkonni kalaqantino jiro 14.62 miloone 16.082 miloone iilisha	14.62	16.082	4	4	4	4
Uurrinshuwate xiinxallotenna tekinoloje latinsanni uurrinshuwa (incubation centers) 1noowiinni 5 iilisha	1	5	-	3	1	1
Qoqqowu deerrinni Tekinolojete, Dandootenna xiinxalotenna xiinxawote heewonna regecco 1 hinge harisa		1	0	0	1	0
Mereerimanna shiidmaadda indusitirrara qaxarante loossanno ogeeyye ikkadimmakeenatenni buuxa		1,323	331	331	331	331

Qaddo baatto loosidhe galtinotinori ikkadimma keenatenni buuxa		20,000	5,000	5,000	5,000	5,000
Madawanya prograame qajeelaano keenatenni dandoonsa buuxa		32,247	8,062	8,062	8,062	8,062
Dikko illachishino harancho qajeelsha jeefisssinore qajeelaanoikkadimma keenatenni buuxa		21,802	5,451	5,451	5,451	5,451
Shiillaaddanna manaadda interipirayizooti miilla ikkadimma keenatenni buuxa		455	114	114	114	114
keenote massaari ledote vershiine qixxeessanna woyyeessa		20	5	5	5	5
Haaro keenote massaara babbaxxino ogimma daninninna deerrinni qixxeessa		30	8	8	8	8
100% keenote islanchimma agarisiisate dijitaale keeno uyitanno keenote mereershuwa kalaqa		100%	100%	100%	100%	100%
1 (mitte) keenote loosi aana xiinxallotenna xiinxaawote looso loosa			-	-	-	-

Keenote owaante 27 noo wiinni 33 woradi/Quchumu gashshootira iillisha	27	33	8	8	8	8
12 haaro keenote uurrishubbara keenote mereershimma fajjo aa		12	3	3	3	3
80 galo ogimmate keenaanora keenaanchimmate fajjo haaroonsa		80	20	20	20	20
25 keenote mereershuwara keenote mereershimma fajjo haaroonsa		25	6	6	6	6
28 ogimma daninna deerrinni keenote fajjo aa		28	7	7	7	7
127 haaro Industirete keenaano kalaqa		127	32	32	32	32
Ikkadimmansa keenotenni buunxoanni keenaanora 25,659 orijinaale sertifikeete tuqisa		25,659	6,415	6,415	6,415	6,415
10 Dijitaalete keeno keentanno ogeeyye qajeelsha ee qixxeessa		10	3	3	3	3
Ejensete loosaasinera woyyaawino keenote amanyoot biddissinna uurrinshate giddo keeno		57	14	14	14	14

biddissi aana qajeelsha aa						
Ejensete ogeeyyera amanyootunna tsere-mussinna lainohunni qajeelsha aa		57	14	14	14	14
Halamaano bissara keenote loosi amanyooteina xaaddanno qarrubba aana hedo cu'mishiishate looso loosa		135	34	34	34	34
100 % keenote tajubba daatu baankera amada		100%	100%	100%	100%	100%
300 metsiheetete qixxeesse tuqisa		300	75	75	75	75
Ikkadimmate buuxo,Daddalu fajjonna owaante haaroonsi'ra dandiitino ICT handaarinni daddalu aana noo daddalaano	62	80	20	20	20	20
Induustirete giddo loonse leellishate rosicho adhitino Uyiniverisitete /TVET uurrinshi rosaano halashsha	90	42	11	11	11	11
kalaqu looso jawaachishate	1	1	0	0	0	0

asinoonni heewonna afanshshu amanyoote kiirotenni						
Qixxeesinoonni informeshiine tekinolooje da'atotena, baazaare, paanaalete hasaawu battala	1		-	-	-	-
Istandardete garinni uurrinsoonni inkubeshiinete mereersha	1	1	0	0	0	0
Istandardete garinni uurrinsoonni Saynsete kaffe mereersha	1	1	0	0	0	0
Istandardete garinni rosu minnara uurrinsoonni Sayinsetenna tekinoloojete kiwawe	15	15	4	4	-	-
Istandardete garinni uurrinsoonni gatamarshunna qajeelshu mereersha	1	1	0	0	0	0
Sayinsetena tekinoloojete lamala ayirrinsoonni rosu minna	14	20	-	-	1	-
Istandardete garinni uduunnu irko assineenna woyyeesidhino	10	15	4	4	4	4

sayinisetenna tekinolojete kiwewaate						
ICT Handaarinni inkubeshinete tantanante loosu giddora e'ino haaro hallanya interpirizoota	3	4	1	1	1	1
Istandardete garinni uduunnunni wonshineenna kaajjitinno inkubeshinete interpirizoota kiirotenni	3	3	1	1	1	1
Gatamarante owaante uyitannokki IKOOTE uduunne Ministerete loosu mini ledo halamme hunnoonni (e- waste) kiirotenni.	130	143	36	36	36	36
Halammetenni haaro buqqeete loosira afamooshe afidhino hallanyotanna urrinshubba kiirotenni	4	5	1	1	1	1
Urrinshubbate latinsoonni siysitemubba kiirotenni	2	2	1	1	1	1
Urrinshubbate meesoonsinoonni siysitemubba kiirotenni	1	0	-	-	-	-

Uurrinshubbate latinsonni weebsayitubba kiirotenni	7	8	2	2	2	8
Taje Soorrirate latinsoonni Portaaloota kiirotenni	4	1	0	0	0	0
Keeraanchimma /Cybersecurity/ agare gashinonni weebsayitubbanna siystemubba kiirotenni	7	9	2	2	2	2
IKOOTE uduunnira Ispesfikashine sanadubba qixxeesa	39	40	10	10	10	10
IKOOTE uduunnira Ispesfikashine sanadubba tuqisa kiirotenni	48	85	1	21	2	21
IKOOTE uduunnira Ispesfikashine sanadubba tekinikaale keenno assa	55	85	-	-	-	1
IKOOTE uduunne tekinikaale keene haara kiirotenni	250	640	160	160	160	160
Net workete xintu latishi dizayne qixxeesinoonni uurrinshubba kiirotenni	9	35	9	9	9	5

Softiwerete latishira siysitem rikayrimentete ispesfikeeshiine loonsooninsa uurinshubba kiirotenni	2	2	1	1	1	1
Qoxeessu Neeteworke/LAN/ diriisinoonninsa Mootummate loosu minna kiirote	17	35	9	9	9	9
Uurrinsoonni dagoomu mashallaqete mereershubba kiirotenni	4	4	1	1	1	1
Dagoomu mashallaqete mereershubbara e'inno interpizooti kiirotenni	4	4	1	1	1	1
Istandardete garinni deerransa woyyeesinoonninna kaajjinshoonni galo dagoomu mashallaqete mereershubba kiirotenni	4	4	1	1	1	1

4. Harunssonna Irko Lainohunni

1.1. Harunssu Assinani Hayyo

- Mixote looso harunssinanni qitsaqitse horonsira
- Owaante aate, harunssotenna mashalaqqe gambba assa woloota qixxabbino qitsaqitse horoonssira
- Mixote jeefo basete dirrine towaanyonna irkkisa assatenni
- Yanna yannatenni assinanni ripoortenni buuxo assatenni
- Horaameyyetewiinni gammba assinanni la'onna kaima assine tanttanatenna titiratenni irkisa
- Owaatamanonna hajo la'annonssa bissa ledo bare kalanqqe hasawatenni wkl

1.2. Irkko Assanna Amaala/Coaching and Advocacy)

- Jeefote harunssu aana leellitanno gumma kaima assine mixote gumimmara deerru deerrunkkunni noo jeefissanno wolqara irko aatenna amaalete looso loonsanni
- Irkkotenna amaalate jeefisaano jeefonssa jawaatannonna ikkadimmanssa roorinni woyyitanno gede assa

B. Loosu Harinssho la'annohunni Dancha loosu guma abbitinno qooxeessubba banded wolehono rosichcho ikkanno gede assa.

C. Jeefishshu Keeno Assa

Biirote loosu keeno Bocu Bocu dirinni mixote kaiminni jeefishsha keennanniha ikkana mixote tungoonni hexxonna Timoota loosu aana hossino gibiaatubba agarranni mixote jeefo guma abbasenna keenate dandiisanno gume heerasi aantanno yannara mixi'nanni mixubbara mashalaqqe ikke kaa'lanno.

Jeefote keenora Harisate Alba :-

- checklist qixeessa
- Keenote loosi ayeenni loosaminoronna ripoorte ayeera shiqa nooro garunni bada
- Keenote deerra (scope) garunni badanna hasiissanno yannanna baajete bade afa
- **Keenote Hayyubba**
- Mixo qixaabbu woyite noo tajubba jeefishu ledoo heewisa
- Owaatamanote kasso gamba assanna xiinxallote irkisa
- Harunssote yannara maarekinoonni jeefishu ripoortenna fonqolate buuxatenni ikkanno

